

Agendapunt:
Beleidsprogramma: Bestuur
Portefeuillehouder: Burgemeester M.C. Bakermans
Zaaknummer: 4519 - 2018

Aan de Raad.

Onderwerp

Principebesluit herindeling Landerd en Uden

Advies

1. In principe over te gaan tot herindeling van de gemeente Landerd;
2. Samen met de gemeente Uden een nieuwe Maashorstgemeente te gaan vormen;
3. Te bepalen dat uiterlijk 1 januari 2022 de beoogde herindelingsdatum is;
4. Het college opdracht te geven tot voorbereiding van een plan van aanpak om te komen tot een herindelingsontwerp.

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 31 mei 2018 ingestemd met het coalitieprogramma gemeente Landerd 2018-2022 'Krachtige kernen in de Maashorst'. In dit coalitieprogramma staat over de bestuurlijke toekomst beschreven dat de coalitie samen met Uden wil bouwen aan een volwaardige Maashorstgemeente. Een groene gemeente met een stevige ambitie qua dienstverlening, voorzieningen en werkgelegenheid en met krachtige leefbare kernen georiënteerd rondom natuurgebied De Maashorst. Met dit raadsvoorstel zetten we de eerste stap.

Beoogd effect

Een formele bestuurlijke uitspraak over de bestuurlijke toekomst van Landerd te doen en een opdracht aan het college te geven om, samen met het college van Uden, een plan van aanpak op te laten stellen om te komen tot een herindelingsontwerp van een nieuwe Maashorstgemeente, bestaande uit de huidige gemeenten Landerd en Uden.

Argumenten

1.1 Opschaling naar een Maashorstgemeente is van groot belang.

Het vormen van een nieuwe gemeente op basis van gelijkwaardigheid gaat over de inwoners, het bestuur en de ambtelijke organisatie. Doel is elkaars sterke punten (nog meer) benutten en elkaar ondersteunen en aanvullen op de zwakkere punten. Daardoor willen we de kwaliteit van de dienstverlening voor onze inwoners en bedrijven verder omhoog brengen door te werken vanuit een organisatie die weet wat er van haar gevraagd wordt. Voor medewerkers biedt dit professionele kansen om door te groeien in de nieuw te vormen Maashorstgemeente. Daarmee versterken we onze bestuurlijke positie, vergroten we onze slagkracht en zijn we onderscheidend in de regio. Vanuit onze zes krachtige kernen (Odiliapeel, Reek, Schaijk, Uden, Volkel en Zeeland) en vanuit de kracht van de gemeenschap werken we toe naar een nieuwe Maashorstgemeente.

2.1 Uden en Landerd spreken commitment uit en willen op basis van gelijkwaardigheid herindelen.

In de coalitieprogramma's van Landerd en Uden is de wens uitgesproken om op korte termijn te komen tot één Maashorstgemeente. In juni jl. zijn beide colleges een dag bij elkaar geweest om in gezamenlijkheid de ambities en het proces te verkennen. Dit was een constructieve en plezierige dag met als conclusie dat Uden en Landerd samen willen bouwen aan een volwaardige Maashorstgemeente. In september jl. zijn beide gemeenteraden bij elkaar geweest. Zij hebben gesproken over de vormgeving van het proces en hun rol daarin. Ook is toen afgesproken dat de colleges van Landerd en Uden een voorstel voorbereiden, zodat de gemeenteraden op 8 november een principebesluit kunnen nemen over het voornemen een Maashorstgemeente te vormen.

2.2 *Landerd en Uden, samen zoveel meer!*

Landerd en Uden willen samen één Maashorstgemeente zijn. Een gemeente die er toe doet in de regio, iets te vertellen heeft en zo goed voor haar inwoners kan zorgen. Een gemeente met krachtige kernen en een sterke identiteit. Een gemeente, gelegen in en om het grootste natuurgebied van Noord-Brabant, de Maashorst.

2.3 *De toekomstige werkgever 'Maashorst' is aantrekkelijk door haar schaal, ligging en identiteit.*

Eén Maashorstgemeente betekent één ambtelijke organisatie. Een organisatie met lef, die weet waar ze voor staat en flexibel inspeelt op wat er van ons gevraagd wordt. Waar kennis en ervaring samengaan met vernieuwing en verfrissing. Een organisatie waar je trots op kunt zijn en graag wilt werken.

Door de schaalvergroting kan de kwetsbaarheid van de organisatie verminderd worden (minder eenpitters).

3.1 *De meest realistische datum is 1 januari 2022*

Deze datum is gebaseerd op de tijdsduur van de te doorlopen wettelijke procedures in het kader van de wet Arhi (Wet algemene regels herindeling).

4.1 *De gemeentebesturen willen hier samen mee aan de slag gaan en laten de bewoners uit de kernen graag meewerken aan het herindelingsontwerp.*

Zo ontstaat een gemeente die recht doet aan alle inwoners. Een gemeente waar mensen zich samen inzetten voor goed wonen, werken en recreëren. Waar inwoners, ondernemers en verenigingen de ruimte en kans krijgen om hun omgeving nog fijner te maken.

4.2 *In het plan van aanpak wordt een gezamenlijk gedragen proces beschreven om te komen tot een herindelingsontwerp.*

Naast wettelijke verplichte onderdelen bevat dit plan van aanpak in ieder geval de volgende essentiële onderdelen:

- de stappen die nodig zijn om samen te bouwen aan een nieuwe Maashorstgemeente;
- de meest realistisch haalbare datum van herindeling;
- de rollen van de gemeenteraad, de colleges, de directie van beide gemeenten en overige stakeholders (intern en extern) in het proces;
- de wijze waarop burgerparticipatie wordt vorm gegeven gedurende het gehele proces;
- de wijze waarop een interactief proces wordt vormgegeven, inclusief feedback, om te komen tot een toekomstvisie op de nieuwe Maashorstgemeente;
- de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de gelijkwaardigheid van beide gemeenten in het gehele proces;
- de wijze waarop de gemeenten zich gedragen ten opzichte van elkaar en de regio in het gehele proces.

Kanttekeningen

1.1 *Een principebesluit is geen formele verklaring.*

Na het principebesluit zijn de colleges aan zet om een herindelingsontwerp op te stellen, waarin de noodzaak van de herindeling en de samenstelling van partners worden onderbouwd. Dit herindelingsontwerp is de voorloper van het herindelingsadvies dat uiteindelijk, voorzien van een provinciale zienswijze, door de minister van BZK wordt getoetst aan het op dat moment geldende Beleidskader. Daarna wordt dit omgezet in een voorstel voor een herindelingswet. De toetsingscriteria uit het Beleidskader dienen daarom terug te komen in het herindelingsontwerp en -advies.

4.1 Het plan van aanpak is normaal gesproken onderdeel van een principebesluit.

Aan het opstellen van een herindelingsontwerp gaat een zogenaamd 'principebesluit' van de betrokken gemeenteraden vooraf. Met dit besluit wordt een voornemen tot herindeling uitgesproken en geven beide raden aan de colleges opdracht om een herindelingsontwerp op te stellen. Een principebesluit is een gelijkkluidend besluit van de betrokken gemeenteraden en kent doorgaans vier elementen:

1. of de gemeente tot herindeling wil overgaan;
2. in welke samenstelling (met wie) de gemeente wil herindelen;
3. wanneer de beoogde datum van herindeling is;
4. hoe de gemeente de herindelingsprocedure wil doorlopen en inrichten.

Om een principebesluit te kunnen nemen, hebben beide gemeenteraden een plan van aanpak nodig waarin staat beschreven hoe beide gemeenten de herindelingsprocedure wil doorlopen en inrichten. Om de raden hier goed bij te kunnen betrekken is ervoor gekozen om voor stap 4 begin 2019 (februari) het Plan van Aanpak apart ter besluitvorming aan de raden voor te leggen.

Financiën

Voor het opstellen van een plan van aanpak wordt een uitvraag gedaan aan een extern bureau. De dekking voor de kosten vindt plaats uit het op 17 mei 2018 door de raad beschikbaar gestelde budget ad € 100.000,- voor voorbereidingskosten vorming van een Maashorstgemeente.

Communicatie

Beide ambtelijke organisaties, Gedeputeerde Staten van de Provincie Noord-Brabant en de pers worden geïnformeerd over het raadsbesluit.

Uitvoering

Zodra de colleges van Landerd en Uden opdracht hebben gekregen tot voorbereiding van een Plan van Aanpak om te komen tot een herindelingsontwerp, geven we opdracht aan een extern bureau. Beide gemeenteraden worden nadrukkelijk betrokken doordat zij de mogelijkheid hebben om hun input te geven voor het plan van aanpak. Het extern bureau levert een door de colleges vast stellen raadsvoorstel inclusief bijlagen (o.a. het plan van aanpak) op, als basis waarop de gemeenteraden een gezamenlijk gedragen principebesluit kunnen nemen op 28 februari 2019.

Bijlage(n)

1. Totaaloverzicht herindelingsproces (figuur 1.1 uit het Handboek gemeentelijke herindeling)
2. Raadsvoorstel van de gemeente Uden: Principebesluit herindeling Landerd en Uden

Zeeland, 25 september 2018

Burgemeester en wethouders van Landerd,
de secretaris, de burgemeester,

C.C. Boode

M.C. Bakermans